

MESINIK

MESINDUSE INFOLEHT

nr 4 (102) august 2017

 EML
EESTI MESINIKE LIIT

- Mesinike pöördumine maaeluministeriumi poole
- Mesinike ja põllumeeste esindajate nõupidamine Mäos
- Nii enam edasi minna ei saa
- Taimekaitseeadus
- Taas kord eesti mesindusest

Trükise väljaandmist toetab Euroopa Liit Eesti Mesindusprogrammi raames

ESIMEHE VEERG

Vanarahvas teab, et aastad pole vennad. Iga mesindussuvi on mesilaste ja mesinike jaoks mõnes suhtes iseäralik. Kevadine meekorje jäi tänavu praktiliselt olemata. Suve ja meekorje algus nihkus mitu nädalat tavalisest hilisemaks. Veel jaanipäevalgi ei näidanud loodus tõsisaid suvemärke ja kohati vaevlesid mesilased lausa toidunappuses. Meekorje vaarikalt läks enam-vähem luhta. Alles juulis algasid mesilaste tõsisemad korjelennud ning tarukaal näitas mõnelgi päeval mitu kilogrammi juurdekasvu. Valge ristiku ja rapsipõllud ning juuli teises pooles ka pärnad ja põdrakanep pakkusid sooja ilma taustal kohati kenakest meekorjet. Augustis on kuuldavasti ka kanarbik mesilastele lahke olnud. Tundub, et meesaak tuleb eelmisest aastast pisut parem, aga jääb aastate keskmisele alla. Soomlastel ja lätlastel on sama jutt rääkida.

Juuliku algus tõi mesinikele ärevaid uudiseid rapsipõldudel. Hiilamardikad ja teised pahalased kippusid õitsvat svirapsi kahjustama ning põllumehed asusid taimekaitsepretside toel kaitselahinguid pidama. Kahjuks kasutasid mõned põllumehed sealjuures keelatud putukamürke, mis põhjustasid mesilaste massilist hukkumist. Kokku registreeriti juulikuus mesilaste mür-

gistusi ja mõnel juhul suurt hukkumist viies mesilas. Mesinike suuliste teadete kohaselt oli aga põllukeemia väärkasutamise tõttu mesilaste hukkumist või kahjustusi oluliselt rohkem. Kuid kahjuks ei andnud mõnedki mesinikud neist juhtumitest taimekaitseinspektoritele teada.

Mesilaste suur hukkumine putukamürkide väärkasutamise tõttu põldudel jõudis ajakirjanduse kaudu Eesti avalikkuse ette ja tekitas laialdast murelikku tähelepanu. Maaeluministeerium kutsus seepeale 19. juulil ümarlaua aruteluks kokku mesinike ja põllumeeste organisatsioonide ning asjaspepuutuvate ametkondade esindajad. EML, EKMÜ ja EMÜ esitasid ettepanekuid, kuidas Taimekaitseeaduse ja teiste seadusandlike regulatsioonide muutmise või täiendamiseega mesilasi ja keskkonda taimekaitsemürkide ülemäärase või väärkasutamise eest kaitsta. Pärast pikemat mõttepauzi on ministeerium kutsunud mesinike ettepanekute läbiarutamiseks 14. septembril kokku uue ümarlaua koosoleku. Loodame, et mesinike hääl ka kohendatud seadusaktide kaudu kostma ja mõjuma hakkab.

EMLi algatatud mesindusorganisatsioonide nõudmised seoses

taimekaitseprobleemidega ja ühis-
pöördumine Taimekaitseeaduse muudatuste ettepanekutega saadeti ka Riigikogu keskkonnakomisjonile. Komisjoni esimehe Rainer Vakra algatusel kutsuti mesinike, põllumeeste ja vastavate ametkondade esindajad koosolekule Riigikogus 3. augustil. Tõdeti, et taimekaitsetöös kasutatavate pestitsiidide kogus on Eestis aasta-aastalt aina kasvanud ja ilmselt koormab keskkonda juba liiga palju. Erilist kasvu näitab herbitsiidide, eriti glüfosaadi kasutamise kiire laienemine. Samas täiesti ilma taimekaitsekeemiata meie põllumajandus tänapäeval enam hakkama ei saa. Mesinike poolt toonitasime vajadust rakendada integreeritud taimekaitse põhimõtet – kõigepealt agrotehnilisi lahendusi. Kui need ei aita, kasutatagu pestitsiidide alles viimase vajaduse korral ja nii vähe, kui võimalik. Koosolijad noogutasid nõusolevalt, aga kas tegudes ka seda kursi hoitakse? Loodame siiski Riigikogu ja ministeeriumi jätkuvat valmidust mesinike muresid tõsiselt võtta ning lahendusi leida.

Käesoleval aastal möödub EMLi asutamisest 25 aastat. Oleme seda mõtet juba aasta algusest meeles hoidnud ja aeg-ajalt ka välja öelnud. Aga sünnipäeva tähistame siis, kui meesaak salves ja mesindushooaeg raugenud ning mesinikel rohkem vaba aega. Pane tähele ja pea meeles: EMLi 25. sünnipäevapidu toimub laupäeval, 4. novembril Olustveres. Tule Sina ka, et sõprade ja mõtte- ning aatekaaslastega pidulik meeleolus lustida!

Aleksander Kilk

Foto: Jüri Lugus

EESTI MESINDUSORGANISATSIOONIDE PÖÖRDUMINE

Eestimaa pinnal kasvab üle 400 taimeliigi, mis vajavad paljunemiseks putukate, sealhulgas mesilaste abi. Nendest taimedest ümmarguselt 100 on mitmesugused põllumajanduslikud kultuurtaimed, ja nende saak katab otseselt või kaudselt (loomade kaudu väärindatuna) ligi 90% meie toidutarbest. Euroopa Liidu ja USA teadlaste hinnangul on kolmandik meie toidulauast kaetud tänu mesilastele.

Mesilane on meie keskkonnaseisundi indikaator. Kui mesilased hakkavad massiliselt hukkuma, on keskkonnasaaste tõusnud nii mesilaste kui ka inimeste jaoks ohtlikule tasemele. Mesilasperede hukkumine on olnud viimastel aastatel hinnanguliselt 15–30%, neist osa kevadsuvisel perioodil. Tuginedes statistikaameti korrigeeritud, parandatud ja tuletatud andmetele, on Eestis praegu enam kui 43 000 mesilasperet. Mesilaste suur hukkumine tähendab 9 000 - 15 000 mesilaspere kaotamist, mis tähendab mesinikele aastas kahju 2,0–3,0 miljonit eurot.

2014. aasta veebruaris sündis kodanikualgatuse korras petitsioon taimekaitsepestitsiidide põhjendamatu ulatusliku kasutamise ohjeldamiseks, mis anti üle tollasele põllumajandusministrile, keskkonnaministrile ja Riigikogu maaelukomisjonile. Petitsiooniga juhti asjaomaste instantside tähelepanu keskkonna üha halvenevale olukorrale, mis mõjutab oluliselt muu hulgas ka mesilase tervist ja ellujäämist. Taimekaitsevahendid, eelkõige neonikotinoide ja glüfosaate sisaldavad süsteemsed mürgid, saastavad meie loodust, parandades meie tulevastele põlvetele eluks kõlbmatu keskkonna.

Eesti mesindusorganisatsioonide esindajad on juhtinud sellele probleemile maaeluministeriumi mesindus-alastel ümarlaudadel korduvalt tähelepanu. Riigikogus moodustati koguni mesilaste kaitse töörühm. Paraku on kõik senised pöördumised ja arutelud jäänud peaaegu tulemusteta. Enamasti on saadud ametlikke üldsõnalisi vastuskirju või hinnanguid, mille sisu võib võtta kokku tõdemusega, et taimekaitsetööde osas on mesilaste kaitse seisukohast seadusandlikult kõik piisavalt häst reguleeritud. Ka riigikogu mesilaste kaitse töörühma tegevusest ei ole midagi kuulda.

Kahjuks hukkub Eestis taimekaitsepestitsiidide kasutamise tulemusena või saab tugevaid kahjustusi palju mesilasperesid. Mesilaste hiljutine massiline suremine Lääne-Virumaal Injus, mis mesindusspetsialistide hinnangul toimus suure tõenäosusega lähiala põldudel kasutatud taimekaitsevahendite tõttu, on tõstatanud veelgi tera-

vamalt küsimuse: kui kaua veel? Selliseid mesilasperede tugevaid kahjustusi põldude, aedade, raudteetammide, maanteeäärte, jahitornide ümber ulukite söödataimede kasvatamise alade taimekaitsevahenditega töötlemise järel on esinenud mitmes teiseski piirkonnas.

Kolm ja pool aastat tagasi koostatud petitsioonis nõudsi me asjaomastelt instantsidelt konkreetseid samme, et hoida ja säästa Eesti loodust ja mesilasi taimekaitsepestitsiidide mõõdutundetu kasutamise tagajärgede eest. Oleme sunnitud oma nõudmisi kordama, sest kahjuks ei ole vajalikke muutusi Eesti keskkonna- ja maaelupoliitikas toimunud.

Eesti mesindusorganisatsioonid nõuavad:

1. neonikotinoide ja glüfosaate sisaldavate taimekaitsevahendite kasutamise lõpetamist;
2. uue Taimekaitseseaduse ja sellest tuleneva taimekaitsetööde reguleeriva määruse kiiret jõustamist;
3. Veeseaduse muutmist sellisel, et tehtud taimekaitsetööde sissekandmine põlluraamatusse toimuks senise 10 päeva asemel 48 tunni jooksul;
4. EV valitsuse toetust mesindusega tegelejatele, riiklike otsetoetuste jagamisel võrdväärset kohtlemist teiste põllumajandustootjatega;
5. veterinaarteenistuste ja Põllumajandusameti igakülgset abi mesilaste hukkumise põhjuste tuvastamisel ja mesilaste ravimisel ning selleks abistava konsulentide- või usaldusmesinike võrgu rakendamist ja toetamist;
6. Maaeluministeriumi juurde vähemalt kolmest erapooletust mesinikust koosneva nõuandva ekspertgrupi mesindusnõukogu moodustamist;
7. meie põllu- ja aiakultuuride, samuti kauplustes müügil olevate toiduainete regulaarset analüüsimist pestitsiidide- ja herbitsiidijääkide suhtes ning analüüsitulemuste avalikustamist.

11. juulil 2017

Aleksander Kilk
Eesti Mesinike Liit
Helle Tiismus
Eesti Kutseliste Mesinike Ühing
Marika Puusepp
Eesti Meetootjate Ühendus
Jaanus Tull
Eesti Mesilaste Tõuaretajate Selts

MAAELUMINISTEERIUMI VASTUSKIRI PÖÖRDUMISELE

Austatud mesindusorganisatsioonide esindajad

Täname Teid saadetud kirja ja ettepanekute eest. Seoses taimekaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusega oleme saanud täiendavaid ettepanekuid nii Eesti Mesinike Liidult (02.08.2017. a) kui ka Eesti Kutseliste Mesinike Ühingult (01.08.2017. a), mis osaliselt kattuvad kirjas olevate teemadega. Sellest tulenevalt peame vajalikuks korraldada ühisarutelu koos mesinduse ja põllumeeste esindusorganisatsioonidega, mille fookus oleks suunatud eelkõige taimekaitsetöödega seonduvatele ettepanekutele ja võimalikele muudatustele vastavasisulistes õigusaktides. Aruteluks sobiva aja leidmiseks nii Teile kui ka teistele huvipooltele

pöördume Teie poole lähima nädala jooksul.

Mis puudutab Teie ettepanekuid teistel teemadel nagu toetused ja veterinaarteenused, siis neid arutatakse järgnevate vastavasisuliste mesinduse ümarlaudade käigus.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt) Tarmo Tamm
Maaeluminister

MESINIKE JA PÖLLUMEESTE ESINDAJATE NÕUPIDAMINE MÄOS

Juulikuu algas mesinike jaoks hirmutavate uudistega mesilaste massilise hukkumise kohta Lääne-Virumaal. Kohe tekkis kahtlus, et mesilaste lähedal asuvaid täies õies suvirapsipõlde on kahjurputukate tõrjeks lubamatul viisil taimekaitsevahenditega pritsitud ja selle tulemusena ka mesilasi hukutatud. Veterinaararsti ja taimekaitseinspektori poolt võetud hukkunud mesilaste proovide laboratoorne analüüs kinnitas seda kahtlust. Mõne aja pärast tuvastati ka põllumees, kelle kasutuses olevatelt põldudelt mesilased surmava mürgistuse said. Osutus, et ta oli kahjurite tõrjeks külmavereliselt pritsinud õitsvatele rapsitaimedele võimalikult odavalt ja samas tugevatoimelist putukamürki, kuigi selle kasutamine rapsipõldudel on keelatud.

Juulikuu esimesel poolel esines mesilaste mürgistusjuhtumeid viies mesilas üle Eesti. Muidugi oli see ehmatus kõigile mesinikele. Samas tekitas see häireolukorra ka põllumeeste kogukonnas, kelle kõigi mundriau oli määratud nende üksikute mesilasetaajate mõtle-

matu või jultunud tegevuse läbi. Maaeluministeriumis mesilaste massilise hukkumise ja taimekaitsetööde teemal 19. juulil toimunud ümarlaua arutelu järel otsustasid EPKK põllumehed koos mesinikega täiendavalt arutada, kuidas edasi minna.

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja Põllumajandusgrupi juhatus koos maakondlike põllumeeste organisatsioonidega korraldasid 27. juulil Mäos nõupidamise. Selle üheks osaks oli arutelu mesinike esindajatega selle üle, kuidas vähendada taimekaitsetööde ohte mesilastele ja parandada koostööd mesinike ja põllumeeste vahel. Mesinike esindajatena osalesid arutelus Tago Holsting ja Mart Kullamaa EKMÜst ja allkirjutanu EMList.

Mesinike poolt võib hinnata ohte mesilastele minimaalseks, kui põllumehed täidavad taimekaitsetööde tegemise reegleid vastavalt Taimekaitseadusele ja ministri sellekohasele määrusele. Mesilased saavad kahjustada siis, kui reegleid rikutakse. Põllumeeste

organisatsioonide hinnangul nende liikmed käituvad taimekaitsel enamikus mõistlikult. Kuid kahjuks leidub üksikuid "musti lambaid", kes ametivendade mainet alla kisuvad. Eks siis püütakse organisatsioonis seestpoolt neid korrale kutsuda, kuid kõigile see ei mõju. Siis jääb üle loota, et taimekaitseinspektori suudavad sellised väänikud seaduse jõu ja majanduslike sanktsioonidega õigele teele suunata.

Oluline samm mesilaste ja teiste kasulike putukate-tolmeldajate tervise ja elu kaitseks oleks see, kui õitsvaid taimi ilma eranditeta ei pritsitaks. Põllumeeste hinnangul ei ole see alati võimalik. Mesilaste jaoks on suurimaks ohullikaks putukamürkide (insektitsiidide) gruppi kuuluvad taimekaitsevahendid. Loomulikult – kui need ained tapavad kahjurputukaid, siis ei saa need olla täiesti ohutud ka mesilastele. Siinjuures peab ohtlikkuse osas esile tõstma neonikotinoiidide grupi pestitsiidid, millest mõnele preparaadile on juba ka kasutamispriirangud sätestatud.

Taimekaitses kasutatavate pes-

titsiidide kogused on Eestis aastata-aastalt kasvanud ja ulatuvad praeguseks aastas enam kui 900 tonni tasemeni. Sellest enam kui poole moodustavad umbrohutõrje preparaadid, peamiselt glüfosaadi baasil. Mesinike poolt soovitaksime põllumeestel lähtuda eelkõige integreeritud taimekaitse põhimõtetest, mis on ju alates 2014. a. kõigile kohustuslik. Seega tuleks probleemide korral kõigepealt hinnata olukorda põldudel ja püüda leida agrotehnilisi tahendusi. Kui aga see ei ole piisavalt tõhus tee, siis võiks rakendada põllukeemia vahendeid, kuid nii vähesel määral, kui võimalik. Põllumehed kiidavad küll integreeritud taimekaitse ideed ja ka püüavad neid põhimõtteid kasutada, kuid ilma tõhusate taimekaitsevahenditeta nad ometi hakkama ei saa. Kui saak põllult kahjurite või taimehaiguste tõttu väheneb, siis langevad ka tootmise tasuvus ja konkurentsivõime nii siseturul kui avatud Euroopa Liidu turul.

Mesinike ja põllumeeste esindajad olid arutelus üht meelt selles, et mõlemad osapooled peavad saama teha oma tööd ja teenida tulu, aga sealjuures teist poolt võimalikult vähe segades või pidurdades. Seega on mõistlikul viisil lahendatud taimekaitse põhimõtted ja reeglid sillaks mõlema osapoole huvide vahel. Ühtlasi on see koht koostööks ja partneritena heaks omavaheliseks läbisäämiseks. Mesinike ja põllumeeste koostöö annab kummalegi poolele kasu – tänu mesilaste tolmeldamisele suurenevad paljude kultuuride saagid, aga samas koguvad mesilased sageli sealt ka mett. Selles teineteist arvestavas koostöös kaotajaid ei ole, võivad mõlemad osapooled.

Edaspidi on kavas EPKKs põllumajandusgrupi juhatuse ja EMLi vahel teha tihedat koostööd eesmärgiga, et põllumehed taimekaitsetööde käigus tulevikus mesilaste elu ja tervist ei ohus-

taks. Omavaheline suhtlemine, nõupidamised ja arutelud tulevad kindlasti tulemusele kasuks. Põllumajandusgrupi liikmed on sellega nõus, et taimekaitsevahendeid tuleks kasutada nii vähe, kui võimalik. Mesinike hinnangul tuleks sealhulgas tuntavalt vähendada ka herbitsiidide (glüfosaadi) kasutamist, seda eriti siis, kui agrotehniliste vahenditega on võimalik saada piisavalt hea tulemus. Mida vähem keemiat põllule, seda tervislikum toit seal kasvab ja seda parem on ka meie tervis. Ja samas – seda paremini läheb meie sõpradel mesilastel.

Aleksander Kilk

NII ENAM EDASI MINNA EI SAA

3. augustil istusid mesinikud (Aleksander Kilk, Mart Kullamaa, Tago Holsting, MaireValtin) kahe nädala jooksul juba teist korda maaeluministeeriumis suure laua taga koos paljude ametnikega PMAst, PKKst, Riigikogu keskkonnakomisjonist jne. Seekord siis Riigikogu keskkonnakomisjoni kutsel. Seda, et ametnikud on meid ära kuulanud, on juhtunud palju kordi varemgi, aga tõuke seekordseks istumiseks andis suur mesilaste suremine Lääne-Virumaal ja meedia julge kajastus pestitsiidide surmavast mõjust. Võib-olla oli see saatust, et selline suur katastroof pidi juhtuma ja miljoneid mesilasi surema, et saadaks lõpuks ometigi aru, kui ülioluline on taimekaitse-

tööd teha õigel ajal ja õigete vahenditega.

Mesilasi on ennegi palju surnud, aga ametnikke kõrvu ei ole need appihüüded kostunud, sest ikka summutatakse need maha kas sellega, et öeldakse mesinikule, et analüüside eest maksad ise, pole inspektorit analüüside võtmiseks kätte saadud jne. või ei taha mesinik ise juhtunust kedagi teavitada, sest mürgitaja on hea tuttav või hoopis naabrimees, kellega saadakse ise jutule. Sellest ka Põllumajandusametil põhjendatud õigustus, et mürgitusjuhtumeid on vähe registreeritud.

Koosolekut juhatas Rainer Vakra, kes mainis, et mesinike muredest

pole nii pikalt hoolitud ja on arusaadav, et nüüd nad peavad oma nõudmistega ikka ja uuesti välja tulema. Olgu mainitud, et mõne aasta tagune mesinike petitsioon tolmub siiani eksministrite Padari ja Pentus-Rosimannuse ning riigikogu spiikri Nestori lauashtlites. Kas tõesti võib loota, et Lääne-Virumaal juhtunu on teinud mesinikud ühtäkki tõsiseltvõetavamaks partneriks ja meie häält võetakse nüüd kuulda? Nüüd on ülioluline mesinike ja organisatsioonide vaheline koostöö, sest ühtsuses peitub jõud. Ka ministri nõukokku peab kuuluma vähemalt üks-kaks suurte teadmistega, julget ning otsekohest mesinikku, olgugi et praegune minister toolile asudes

seada ei soovinud. Aga mis tal nüüd pärast seda skandaali muud üle jäi, kui leppida. Kes on see üks või need kaks? Ülo Lippa pakkus eelmisel koosistumisel maaeluministri juuresolekul välja ühe nõuniku ministri nõukokku, aga pärast Eha Metsalliku küsimust, et kas siis kolme nõunikku "tema õuele" ei mahugi, vastas minister, et "Jumala pärast". Olin ise kohal ja tean, mida kuulsin. Niisiis valime kuldse kesktee ja saadame kaks nõunikku.

Seekordsel kokkusaamisel olid arutluse all EMLi koostatud ja organisatsioonide ühispöörumisenä esitatud mesinike nõudmised ja üldisemalt ka üles kerkinud taimekaitse küsimused. Mesindusorganisatsioonide nõudmised leiata nii sellest "Mesinikust" kui ka internetist: <http://www.mesinikeliit.ee/organisatsioonidepoordumine>. Sügiseks peab taimekaitse seadus saama paika koos mesinike nõudmistega. Ootame ka maaeluministeriumi vastust ülejäänud nõudmistele osas.*

Mart Kullamaa kirjutab oma blogis (muhe.ee) tabavalt, et selle koosoleku lõpus võis näha valgust ning MeM ja PMA on nagu tõsisemalt tööle hakanud. Igatahes lubas PMA, et igasuguste proovide võtmise ja analüüsimise eest maksab nüüdsest ministerium ja mesinikel

ei ole vaja selle pärast muretse da. Isegi kui kohalikud ametnikud väidavad veel teisiti, siis jõuab see info peagi ka nendeni ja ärge laske ennast sellest häirida. Aga olen juba kuulnud, et analüüsi võetakse tasuta vaid nende mesinike mesilastest, kes on PRIAs registreeritud. PRIAs registreerimine on kohustuslik aga kas siis need mesilased, kes pole veel PRIAs registreeritud, ei kuulu kaitsmise alla? Vaja täpsustada.

PMA küsis oma järelvalvetöingute eest riigiisadelt juurde 100 000 eurot. Küsisin siis ka mesinikele juba aastaid lubatud otsetoetusi vähemalt 800 000, mille peale koosoleku juhata ütles, et kõik ettepanekud paneme koosoleku kokkuvõttesse kirja. Aga iga koosistumine peab otsustega. Pole veel selle koosolemise otsust näinud, aga mees sõnast, hõrga sarvist.

Rainer Vakra otsekohe ja energilise koosoleku juhatajana jättis mulje, et kui tahetakse tulemusi saavutada, tulebki ametkondadele ja ministeriumitele esitada konkreetseid nõudmisi väga kindlameelselt. Loodame, et see ei ole ainult valimiseelne trikk oma maine tõstmiseks.

Meie nõudmised on kindlad ja

neist me enam ei tagane. Kui vaja, läheme ka Toompeale miitingule, et mitte öelda barrikaadidele, ja loodan, et kõik mesinikud on üht meelt ning saavad aru, et nii enam edasi minna ei saa.

Meie ja mesilased vajame ellujäämiseks muutusi.

Maire Valtin

*Maaeluministeriumi vastus saabus 9. augustil ja ka seda saate lugeda augustikuu "Mesinikust".

TAIMEKAITSESEADUS

Mesindusorganisatsioonide (EML, EKMÜ, EMÜ) ühisseisukohad Riigikogu Keskkonnakomisjonile ja Maaeluministeriumile Taimekaitse seaduse muutmise seaduse osas.

Ettevalmistatavas uues Taimekaitse seaduses tuleb:

1. Fikseerida õitsvate taimede (nii looduslikud kui ka kultuuritaimed) taimekaitsevahenditega töötlemise keeld;
2. Sisse seada kohustus teha põlluraamatusse vajalikud sissekanded hiljemalt taimekaitsetööde teostamisele

järgneval päeval;

3. Sätestada taimekaitsetööde teostatajatele (kõrgendatud riskiastmega tegevus) kohustuslik vastutuskindlustus;

4. Määrata selge vastutus Eestis kasutatavate taimekaitsevahendite juhendmaterjalide (kasutusjuhendid ja infolehed) kvaliteedi eest. Praegu on vastutava ametkonna ehk Põllumajandusameti kohustused selles osas umbmäärased;

5. Tagada, et kindlaks tehtud taimekaitsevahendite väärkasutamise juhtumite puhul selgitatakse välja väärkasutaja. Praegu jääb enamus (mesinike algatatud) juhtumeid lõpliku lahendita.

6. Määrata Eesti ametkondadele kohustus teostada nende taimekaitsevahendite ohutuse osas lisauuringuid, mille kasutamise ohutuse osas on tekkinud põhjendatud kahtlusi;

7. Keelata glüfosaadi müük eraisikutele ja kasutamine teiste, kui ainult vastava väljaõppe saanud taimekaitsetööde teostajate, poolt;

8. Sätestada glüfosaadi kasutamise lubatavus ainult maatulundusmaa põllumaa kõlvikutel;

9. Sätestada riigi kohustus võtta vastutus taimekaitsevahendi väär- või liigkasutamisest johtuva kahju tekkimisel, kui pole võimalik selgitada välja kahju tegelikku põhjus-

tajat, ning hüvitada tekkinud kahjud kas otseselt riigieelarve vahenditest või eraldi hüvitusfondi kaudu;

10. Luua õigusruum, mille puhul taimekaitsevahendi väärkasutamine toob igal juhul kaasa nii moraalse kui ka materiaalse vastutuse (kohustus korvata tekitatud kahju lihtsustatud menetluse korras, PRIA toetustest ilmajäämine või nende oluline vähendamine jms.);

Lisaks peavad mesindusorganisatsioonid oluliseks:

- taimekaitsevahendite poolt looduskeskkonnale (sh. tolmeldajad) avaldatavat mõju käsitlevate üld- ja rakendusuringute pidevat ja piisavat riigipoolset rahastamist.;
- Põllumajandusametile piisavate eelarvevahendite võimaldamist (eraldamist) taimekaitsevahendite ennetava uurimise ja dokumenteerimise korrektseks läbiviimiseks, taimekaitsetööde järelevalve teostamiseks ning toimunud väärkasutusjuhtumite põhjalikuks uurimiseks.

Lugupidamisega

Aleksander Kilk

Eesti Mesinike Liit Juhatuse esimees

Tago Holsting

Eesti Kutseliste Mesinike Ühing Juhatuse esimees

Madis Mutso

Eesti Meetootjate Ühendus Juhatuse liige

TEGEVJUHI VEERG

Suvi on läinud nii kiiresti, et üllatuslikult tuleb juba kirjutada sõnumit augustikuu "Mesinikku". Kuna sel suvel olen pidanud pidevalt infot jagama, eriti just Facebooki kaudu, siis mingil hetkel oli tunne, et ei oskagi enam midagi lisada. Aga loomulikult ei ole teie kõik FB inimesed ega oma ka e-kirja aadressi. Seetõttu saate augustikuisest lehest loodetavasti nüüd siiski küllaldase ülevaate.

Kõik te olete arvatavasti kursis sellega, mis juhtus perekond Valtini mesilastega. Selle peale tahaks öelda, et pole halba ilma heata. Väga

halb oli loomulikult see, et Valtinite mesilased mürgitati taimekaitsevahendite väärkasutamise (loe: mürgitamine) tõttu. Hea on sealjuures see, et lõpuks võeti mesinike häält kuulda ja ametkonnad hakkasid natukene aktiivsemalt ja tõsisemalt olukorda süvenema. Seda muidugi ainult tänu sellele, et saatsime jälle mesindusorganisatsioonide ühise kirja, ja sel korral tuli ka ajakirjandus väga tugevalt meie selja taha.

Nüüdseks on toimunud koosolek maaeluministeriumis ja Riigikogu keskkonnakomisjonis. Algatatud

uuesti taimekaitsevaduse muudatuste elluviimine. Loodame parimat ja eelkõige kiiremat tegutsemist. Aga juba novembri algul toimub EMLi sügiskoosolek ning mesinike sügisesed teabepäevad ja kindlasti tulevad need teemad seal päevakorda. Seepärast märkige juba endale kalendrisse **4.-5. november ja Olustvere**. Hetkel on see eelteade. Täpsem kava hiljem kodulehtedele ja oktoobrikuu "Mesinikku".

Aga mida me siis veel olema teinud. Kuna on juubeliaasta, siis oleme püüdnud EMLi kui organi-

satsiooni rohkem ka meetarbijale nähtavale tuua. Oleme oma info-lauaga olnud erinevatel rahvarohketel sündmustel, nagu Avatud Talude Päeval Soodevahe külas, Pirita kloostril päeval Tallinnas, Jäneval Talupäevadel ja Rocca-Al-Mare Vabaõhumuuseumis. Jätkuvalt toimuvad erinevad ettevõtmised koostöös Poola Saatkonna Mesilaseprojektiga. Ning juuni lõpust alates on EMLi mesilastarud ka presiden-

di roosiaias Kadriorus ja EMLil on sõlmitud Presidendi Kantseleiga koostööleping. Toredat videot selle kohta näeb meie kodulehel.

Mis on lähiajal tulekul?

2. septembril korraldame teabepäeva Vormsi saarel. Kel see saar veel nägemata, siis nüüd on hea võimalus n.-ö. kaks ühes: mesindusinfo ja saare uudistamine.

4.-5. septembril toimub Viljandimaa, Raplamaa ja Harjumaa mesinik-ettevõtjatele 2-päevane õppesõit Lääne-Virumaa mesinike juurde. Grupp on täis.

22. septembrist aga läheme mesinikega nautima sügispuhkust Ungarisse. Sellele reisile on hetkel veel 6 vaba kohta.

EMLi suvepäev jäi juulis ära ja kahjuks ei olnud huvilisi ka enne Karki meefestivali koguneda Kopra tallu, rääkimata ühiselt Tallinnast minekust koos muu programmiga. Järelikult võtame selle tegevuse plaanidest välja. Aga Karki meefestival, toimub ikkagi, ja juba 10. korda.

Kohtumiseni Karksis 8.-9. septembril!

Marianne Rosenfeld
EMLi tegevjuht.

TAAS KORD EESTI MESINDUSEST

Umbes viis aastat tagasi kirjutasin Toomas Kevvaile märgukirja ja juhtisin tähelepanu sellele, et toonasel Põllumajandusministeeriumis koostatud Taimekaitse seadus on vananenud ja seda ei ole viimase kaheksa aasta (nüüd juba 12 aasta) jooksul oluliselt muudetud. Samal ajal on taimekaitsevahendite maaletoomine märgatavalt suurenenud, ja mis veel hullem, on tulnud uued preparaadid, mille mõju ja kõrvalmõju kuigi hästi ei tunta.

Sellest, millise vastuse ma sain, olen palju ja avalikult rääkinud ja see kõlas nii: "... ka enne II Maailmasõda kasutati pestitsiidide ja mesilastega ei juhtunud midagi." Niisiis minu arvates täielik probleemi eitamine, mis on viinud meid

tagajärgedeni, mille üle me praegu arutleme. Kõik need probleemid oleksid võinud olemata olla, kui ametnikud oleksid saabuvasid signaale vähemalt kontrollinudki. Seda aga ei tehtud!

Aga alustagem otsast.

1. Meie ei tea ligilähedaseltki mesilasperede üldarvu Eestis ja ei tea ka täpsemalt mesilate asukohti ega mesilasperede tegeliku hukkumise ulatust.

Selgitus. Paar aastat tagasi Eesti Konjunktuuriinstituudis läbi viidud ankeetküsitlus mesilasperede arvu teadaasaamiseks oli suunatud pigem turutingimuste uurimisele, aga mitte perede arvukuse väl-

jaselgitamisele. Ankeet oli elektrooniline, seega jäi võimalusest vastata välja umbes 40% harrastusmesinikest, kellel ei ole interneti. Tegemist oli peamiselt vanemate mesinikega.

Teiseks: ankeetküsitlusele vastas ainult 139 mesinikku (hinnangulisest 6000-st), kellest vaid üks oli (kuni 5 perega) väikemesinik.

Kuna tunnen natuke statistikat, siis minu arvates nii nappide andmete põhjal oli võimatu isegi ligilähedasel hinnata mesilasperede arvukust kogu Eestis. Põllumajandusministeerium läks õnge ja kuulutas oma pressiesindaja suu läbi, et Eestis on 43 000 ja natuke ka peale selle mesilasperet.

Enne selle pressiteate väljastamist helistas mulle üks väga meeldiva häälega naisterahvas ja küsis, et kui palju peaks Eestis olema mesilasperesid, et meie floora mitmekesisus säiliks. Kahjuks ma ei hakanud pärima, kes see naisterahvas oli, ja vastasin puhtast südamest, et selline minimaalne arv on üks pere ruutkilomeetri kohta. Nii saimegi mesilasperede arvu teada!!!

Uurisin siis natuke meetodikat, mida EKI kasutas, ja selgus, et võeti Läti ja Leedu mesilasperede arv, mesilate struktuur, arvutati välja eespoolnimetatud riikide mesilasperede arv 10 000 elaniku kohta ja kanti tulemused üle Eesti mesilatele. Täielik kübaratrikk!!!

Ettepanek. On vaja ministri või ka valitsuse määrust, et kohalike omavalitsuste keskkonnaspetsialistid koos usaldusmesinikega viiksid läbi mesilasperede loenduse vähemalt kord aastas. Siis saaksime enam-vähem 90%-se tõenäosusega väita, et meil on nii- ja niipalju mesilasperesid. Kui teame perede arvu, saame objektiivselt hinnata ka mesilasperede hukkumist nii talvel kui ka suvel. COLOSS küsitlusega saadud tulemused ei vasta tõele (minu arvates on mesilasperede hukkumine ligi kolm korda suurem), sest need mesinikud, kelle pered on suuremas osas hävinevad, sellistele küsitlustele üldreeglinas ei vasta.

2. Asekantsler Toomas Kevvai sõnavõtust ja hilisematest ERRis ülesastumistest saime teada, et perekond Valtini mesilas läheduses rapsipõllul kasutati vale preparaati ja tunduvalt suuremas koguses, kui oli ette nähtud.

Selgitus. No tule teivas appi! Meil on igas maakonnas Põllumajandusameti poolt paika

pandud taimekaitse järelvalveametnikud. Miks need ei ole olnud suutelised efektiivset järelvalvet teostama? Eespool nimetatud kirjas asekantsler Toomas Kevvaile ma tõstatasin ka selle probleemi. Vastuses märkis asekantsler, et kõik on raha taga, seda on nii vähe, et järelvalveametnikud ei saa osta niipalju benssiini, et efektiivset järelvalvet teostada!!! Minul tekkis küsimus: miks nad siis üldse palgal on ja maksumaksja raha kulutavad?

Ettepanek. Suures koguses ja valede pestitsiidide kasutamise vältimiseks kehtestada kord, et taimekaitsetööde läbiviija teavitaks eelnevalt järelvalveametnikku (kes peaks olema vastava ala spetsialist või konsulent) taimekaitsetöödest: mida pritsitakse, millega ja milline on töölahus (segu). Samuti kohustada taimekaitsevahendi kasutajat kandma eespoolnimetatud andmed 12 tunni jooksul põlluraamatusse (päevikusse). Sellisel juhul on valede preparaate ja suuremate koguste kasutamine tõenäoliselt välistatud. Järelvalveametnikud teostagu järelvalvet!!!

3. Ikka seesama vana jutt, et mesinikud andku endast teada ja rääkigu naabruses olevate talunikega.

Selgitus. Mulle näib, et meie ministriumami ametnikud on ajast umbes 10 aastat maha jäänud. Vaadaku kasvõi viimase põllumajandusloenduse (2010) andmeid, mis näitavad, et juba 2010. aastal kasutati rendimaadena ligi 70% põllumajandusmaast, mis tähendab, et seda klassikalist naabrimest, kes talu peab ja kellega rääkida, praktiliselt enam ei ole. Samal ajal on põllumajanduslikku maad rentivate suurte firmade andmed raskesti kättesaadavad.

Loogika põhjal annab ju autojuht kui suurema ohuallika valdaja, jalakäijale pealesõidu vältimiseks signaali. Ei pea ju jalakäia kogu aeg tuututama, et mitte auto alla jääda!! Peale selle on ju suurem osa meie mesilastepidajatest paiksed, s.t. peavad mesilasi oma või tuttava koduaias (maakodus). Nende asukohad peaksid juba ammu olema kaardile kantud nii PRIA-s kui ka kohalikus omavalitsuses (kassid-koerad on registreeritud, mesilaspered mitte). Seega püüab Maaeluministerium tagajärgi oma tegemata töö eest veeretada mesinike kaela.

Peale selle ei ohusta pestitsiididega põldude või raudteetammide ja teepeenarde töötlemine ainult mesilasi. Laiemas mõttes tuleb taimekaitsetöödest teavitada kogu piirkonna elanikkonda kuni 2 km raadiuses.

Ettepanek. Taimekaitsevahendi kasutaja ja taimekaitse järelvalveametnik peavad tagama kogu piirkonna mesinike ja elanike teavitamise taimekaitsetöödest vähemalt 3 ööpäeva enne tööde algust. Teavitada tuleb elanikkonda ka sellest, milline on kasutatava preparaadi tehnoloogiline ooteaeg. Tehnoloogiline ooteaeg on aeg, mille vältel ei ole soovitatav töödeldud põllul töid teha või seal viibida. Sellisel juhul on võimalik kroonilistel haigetel või pestitsiidide lõhnale tundlikel inimestel viibida siseruumides või üldse piirkonnast lahkuda (lapsed ära viia ohutumasse kohta).

Selgitus. Mitmed taimekaitsevahendid on kantserogeense toimega, mistõttu arvatakse, et väikelaste (ka täiskasvanute) vähki haigestumine on seotud pestitsiidide kasutamisega antud piirkonnas. Märkus: 2015. aastal kasutati EL-i riikides keskmiselt 280 g pestitsiidi

ühe elaniku kohta, Eestis aga 477 g. Oleme me siis pestitsiidide suhtes resistentsemad? Ameerika üks kuulsamaid arste dr. Don Huber seostab pestitsiidide kasutamisega vähki haigestumist, autismi kasvu, diabeedi teket, mitmesuguseid soolehaigusi, Parkinsoni tõbe ja dementsust.

4. Peale otsese mürgistuse põhjustavad pestitsiidid nii mesindusele kui ka kogu elusloodusele pikema aja vältel kaudset kahju.

Selgitus. Otsese pestitsiidimürgituse korral näeme taru ees ja taru põhjal hulgaliselt surnud, väljasirutatud suistega, või veel elus, kuid tuigerdavaid ja uimaseid mesilasi. Kui tegemist on sellise nähtusega, on võimalik koostöös taimekaitse ja VTA töötajatega kahju suurus hinnata ja alustada menetlust süüdlas(t)e väljaselgitamiseks ja nendele kahjunõude esitamiseks. Kaudne kahju mesilastele avaldub peamiselt nooremas arengujärgus (36-päevase) haudme hukkumises peamiselt suve teises pooles. Kui õietolmu ja nektarikorje loodusest on praktiliselt lõppenud ja mesilased hakkavad haudme üleskasvatamiseks kasutama suve esimesel poolel (taimekaitsetööde ajal) kogutud õietolmu, võib hävida 50-70% nooremast haudmest. Just nendest noortest mesilastest, kes kooruvad augustis-septembri algul, peaks kujunema ületalvituvate mesilaste põlvkond. Kui see põlvkond jääb väikesearvuliseks, siis ei saavuta pere enne talvitumaminekut kriitilist massi (1500020 000 mesilast), ja pere hääbub juba enne talikobara tekkimist.

Üheks noorema haudme hukkumise põhjuseks on kärjevahase aja jooksul ladestunud pestitsiidide jäägid. Nii on leitud kahe aasta

vanuste kärgede vahel tafluviinaati 0,144 mg/kg; tebukonasooli 0,015 mg/kg ja roundupi 130 mg/kg. 2012. aasta suiraproovidest leiti tebukonasooli 0,036 mg/kg ja glüfosaati 10 mg/kg. Kuigi väidetakse, et glüfosaadid lagunevad kiiresti, on see maailma eri paigus erinev. Nii poolestuvad glüfosaadid Texases keskmiselt 3 ööpäevaga, lowas 141 päevaga, aga Rootsis ulatub poolestusaeg 3 aastani.

Saastunud keskkond muudab ka mesilaste käitumist. On täheldatud, et saastunud keskkonnas koguvad mesilased kuni 50% vähem õietolmu, mitmete preparaate (Mavric) ka väga väikesed kogused põhjustavad mesilastel orienteerumishäireid, mistõttu korjele lennanud mesilased ei oska enam tarru tagasi pöörduda.

Ettepanek. Pestitsiidide läbi mesindusele tekitatud kaudse kahju korvamiseks tuleb luua kindlustusfond. Nimetatud fondist toetatakse neid mesinikke, kes on kannatanud otsest kahju pestitsiidide kasutamise läbi ja makstakse igaaastast tarutoetust kõigile mesilasepidajatele. Vahendid nimetatud fondi laekuvad pestitsiidide maaletoojate kasumist ja ka pestitsiidide kasutajatelt, nendele kehtestatud hinnalisandi e. saastemaksu kaudu.

5. Taimekaitsevahendite kasutusjuhendid on kas meelega või oskamatusel erialast teksti tõlkida tihti puudulikud või eksitavad.

Selgitus. Enam kui 20 aastat tagasi kasutusele võetud insektitsiidi Fastac juhendis oli märgitud, et vahend on mesilastele ohutu. Hiljem selgus, et süsteemse toimega Fastac tapab "edukalt" ka mesilasi. Nüüd on kavatsus (või on see juba teoks saanud) Fastac üldse

keelustada. Samas aga lugesin ühest juhendist, et Fastaci soovitakse kasutada segus teiste pestitsiididega, kuid seal oli Fastac juba fungitsiidiks "ümber nimetatud".

Sama näite võib tuua ka neoni-kotinoidi Biscaya kohta. Juhendi kohaselt mõjub nimetatud insektitsiid kõigi taime osade kaudu, kaasa arvatud need taime osad, mis kasvasid juurde peale pritsimist. Biscayat soovitatakse kasutada rapsipõldudel enne õitsemist (kuni 4 ööpäeva varem), kuid selle mõju kestab ligikaudu 10 ööpäeva, jahedate ja pilves ilmadega aga kuni 2 nädalat. Ka nimetatud preparaadi kohta on öeldud, et see on mesilastele täiesti ohutu. Samas on tõestuseks lisatud, et preparaat toimib seedeelundite kaudu. Jällegi tule teivas appi! Kas siis mesilase meepõis, kuhu ta kogub nektari, ei olegi seedetrakti osa??

Ettepanek. Tuleb luua teadlastest töögrupp, kes kontrollib üle tootja poolt taimekaitsevahenditele antud juhendid, teeb vajadusel nendesse parandusi või täiendusi, ning kontrollib ka juhendite tõlke vastavust toimeainele või grupi poolt tehtud uuringutele.

Maaülikooli professor Marika Mänd ütles ka oma intervjuus, et selliseid mürke, mis tapavad ühteid putukaid ja on ohutud teistele, ei ole olemas. Olen temaga täiesti ühte meelt!

6. Otsuseid langetavate ametnike üldine mesindusala haridustase on madal, mistõttu nende poolt antud soovitused mesilasperede kaitseks võivad anda hoopis vastupidise tulemuse (tarude lennuavade sulgemine).

Selgitus. Juba väga ammusel

ajal (1732 Anton Thor Helle ja 1811 Karl Ernst Berg) oli koolide lugemikes sees ka lugemispalad mesilastest. Nüüd selliseid lugemispalu enam lugemikes ei ole. Reformide ja riigikordade vaheldumise tulles on kadunud ka järjepidevus, sest hoolimatult või heauskselt on lammutatud Eesti ühiskonna sotsiaalne struktuur, mille tulemusena eelmiste või üle-eelmiste põlvkondade kogemused on lihtsalt kaduma läinud. Sellest johtuvalt on ka liiga palju neid inimesi, kes ei näe looduses tervikpilti. Näitena võiks tuua ühe Keskkonnaministeeriumi kirjavastuse, kus kantsler Tammjärv annab teada, et loodus ongi pidevas muutumises, kus mõned liigid kaovad, ja et mesindus ülepea on põllumajanduse rida!

Härra Tammjärve selline suhtumine on täiesti väär, mida kinnitab ka uus metsaseadus, mis viib alla metsa raievanuse. Olgu siinkohal öeldud, et metsades peitub ümmarguselt 60% meie looduslikest meevanudest, 20% langeb võsade heinamaade ja muude mittepõllumajanduslike kõlvikutte arvele, ja kultuurmaastike, s.t. põllumajanduslikult kasutatavate alade osaks jääb napp 20%.

Ettepanek. Viia mesinduse ABC kursused kohustuslikus korras läbi nii Põllumajandusameti kui ka Maaeluministeeriumi ning Keskkonnaministeeriumi töötajatele, kes võivad otseselt või kaudselt mesindusega kokku puutuda.

On otse hädavajalik, et metsade hindamisel võetaks arvesse ka metsade meeressurssi ja selle väär-tus lisataks metsast saadava puidu hinnale. Edaspidi laekuksid need summad loodavasse mesinduse kindlustusfondi.

Põhjendus. Praegustel metsa ülestötamise tingimustel (eriti lageraiete korral) hävib praktiliselt kogu alusmetsas ja pinnakattes olev meetaimestik, mille taastumine võtab aega 2030 aastat. Praktiliselt taastub metsade meetaimestik koos metsaga.

7. Tuleb taastada mesindusalane teaduslik uurimistö.

Selgitus. Mesindusalane teaduslik uurimistö lõpetati 1992. aastal rahapuudusel. Nüüd on Eesti teel viie rikkama Euroopa riigi hulka, mistõttu ei tohiks riigil olla rahalisi raskusi ka mesindusalase teadusliku uurimistö taastamiseks. Vajalik on selline uurimistö mitmel põhjusel:

a) eespool nimetatud pestitsiidide kahjulikkuse või kahjutuse praktiliseks kindlakstegemiseks;

b) ametiasutustele adekvaatse informatsiooni andmiseks mesindusalastes küsimustes;

c) mesindusalase teadmussiirde suunamiseks ja juhendamiseks, mille hulka peaks kuuluma ka mesindusalase ajakirja või aasta-raamatu koostamine.

Praegu saame teadusalast teavet peamiselt naabrite (Soome, Rootsi Taani jt.) kirjandusest. Paraku on nii, et see teave jõuab meieni 45-aastase hilinemisega. Samuti ei pruugi väliskirjanduses antud soovitusel alati kattuda meie vajadustega (erinevad kliimatingimused).

Toon ühe näite. Hiljuti (2015) ilmus eesti keeles Ingemar Friesi ja Preben Kristianseni raamat "MESILASTE HAIGUSED, PARASIIDID JA KAHJURID". Väga hea ja kergesti loetav, arusaadavas keeles kirjutatud raamat. Suur tänu ka tõlkijatele, kes on

suutnud raamatu sisu arusaadavalt edasi anda! Paraku on raamat originaalis ilmunud juba 2009. aastal. Seoses sellega ka on nimetatud raamatus mõningad ebatäpsused, mis on tingitud aja kulgemisest. Samas märgitakse lk. 91, et ei ole registreeritud ühtegi vahendit, mis lubihauet tõhusalt raviks. Raamatu eesti keeles ilmumise ajaks aga oli selline vahend mükosool Venemaal juba olemas. 2016. aastal, kui Eesti Maaülikooli Polli aiandusuuringute keskus tähistas oma 70. aastapäeva, andis nimetatud ülikooli prorektor kindla lubaduse, et juba järgmisel s.o. 2017. aastal mesindusalane teaduslik uurimistö Pollis taastatakse. Paraku ei ole sellest tänini mingeid märke. Pollis, kus ka aedades kasutatakse mitmesuguseid pestitsiide, oleks koostöö aianduse uurijate ja sordiaretajatega üsna tõhus.

Ettepanek. Mesindusalase uurimistö taastamine on ka laiemas mõttes vajalik, et uurida erinevate pestitsiidide mõju mesilastele, pestitsiidide ladestumist suuras ja kargele vahas. On vaja uurida ka probleemi, kuidas eemaldada saasteainete jääke mesilasvahast. Kust võib joosta piir, kui meie mesilasvaha enam ei ole kõlbulik kärjepõhja valmistamiseks.

8. Rahvalugustuslik töö.

Selgitus. Eestis on katkenud side noorema ja vanema põlvkonna vahel, mistõttu vanemate põlvkondade poolt talletatud kogemused ajapikku lihtsalt kaovad. Arvestades sellega, et just lapsed tunnevad suurt huvi mitmesuguste looduses toimuvate protsesside vastu, tuleks koolide õppekavades viia sisse ka mesindust ja kogu elusloodust tutvustavad teemad. Olen ise käinud koolides mesindust tutvustamas ja mind on imestama pannud juba

Il klassi õpilaste ääretult suur huvi mesinduse ja mesilaste elu vastu. Kasutatagem siis see huvi ära!

Ettepanek. Viia juba hariduse algastmes õppekavadesse sisse mesindust ja mesilaste elu tutvus-

tavad teemad. Minu arvates tuleks taastada ka kooliaiad koos seal toimetavate mesilastega. Selliseid huviringe võiks juhendada läheduses elavad (ka pensionieas) kogemustega mesinikud.

Tuleb teha ettepanek ajalehele "Maaleht" hakata avaldama lisalehena mesinduslast teavet. Eeskujuga on olemas. Ilmub ju aeg-ajalt nimetatud väljaande vahelehena "Metsaleht", miks ei võiks olla ka "Meeleht".

Foto: Urmas Mikk

Ideid on veel palju, kaasa arvatud mesinduse erakooli avamine, kus saaks nii erialaseid teadmisi kui ka praktilisi kogemusi. Praegused koolitussüsteemid, kaasa arvatud Olustvere kool, ei anna piisavalt praktilisi kogemusi, ja ma lausa imestan, missuguste praktiliste küsimustega pöörduvad minu poole Olustveres mesinduse eriala lõpetanud inimesed. Olgu Allah nende õpetajatele armuline!

24. juulil 2017
Antu Rohtla

Mesindusprogramm 2017-2019

PIIRKONDLIKE SELTSIDE/SELTSINGUTE ÕPPE- JA TEABEPÄEVAD SEPTEMBRIS-OKTOOBRI 2017

ELVA MESINIKE SELTSING

Elva, Pargi 34

22.10.2017 kl. 10.00

- **Miks ja millal mesilased hukuvad?**

Lektor ja info: Tõnu Hiimäe, 5049 020, tonuhiimae@hotmail.ee

HIIUMAA MESINIKE SELTSING

Käina kool, Hiiu mnt. 4

16.09.2017 kl. 10.30

- **Mesilaspere haigused ja ravi.**

Lektor Arvi Raie

21.10.2017 kl. 10.00

- **Hilissuvine korje ja mee kättesaamise erimeetodid.**

Lektor Indrek Kutser

Info: Asko Maivel, 5461 6460, askomaivel.veevalaja@gmail.com

IDA-VIRU MUMMU SELTS

Kohtla vald, Järve küla noortekeskus

16.09.2017 kl. 10.00

- **Varroos ja sellega kaasnevad haigused ning varroosi tõrje sügisel.**

Lektor Hagbard Räis.

Info: Eret Laht, 5691 4739, eret.laht@vaivara.ee

JÜRI KIHELKONNA MESINIKE SELTS

Soodevahe küla, Veldi tee 1

27.09.2017 kl. 18.30

- **Mesindussaadused ja nende kasutamine tervise heaks.**

Lektor Astrid Oolberg

25.10.2017 kl. 18.30

- **Erinevad mesindusmeetodid ja korjetaimed.**

Lektor Uku Pihlak

Info: Jaanus Tõnisson, 50 799 28, jaanustonisson@gmail.com

KARKSI-NUUA AIANDUSE JA MESINDUSE SELTS

Karksi valla Kultuurikeskuse I korruse sinine saal

9.09.2017

- Kl 11: Tänavune meeaasta.

Lektor Antu Rohtla

- Kl. 12: Mesilased ja linnud.

Lektor Olav Renno

- Kl. 13.15: Mesindusalane seadusandlus

Lektor Peeter Ernits või Antu Rohtla

- Kl. 14.15: Meesegud.

Lektor Maire Valtin

Info: Leili Nael, 5695 8776, Leili.Nael@gmail.com

Loengud toimuvad Karksi-Nuua X Meefestivali raames!

KEILA AIANDUS- JA MESINDUSSELTS

Keila, Ohtu tee 5

8.10.2017 kl. 11.00

- Sügised tööd mesilas.

Lektor Mai Endla

Info: Aivi Jakobson, 5194 5876,

aivi.jakobson@gmail.com

OTEPÄÄ AIANDUSE JA MESINDUSE SELTS

Otepää AMSi maja, J. Hurda 5

10.09.2017 kl. 11.00

- Varroatõrje hapetega.

Mesilaspere koondamine ja varroatõrjeks ettevalmistamine.

Lektor Hagbard Räis

15.10.2017 kl. 10.00

- Miks ja millal mesilased hukuvad?

Lektor Antu Rohtla

Info: Aili Konts, 5650 9770

PÕLTSAMAA MESINIKE SELTS

Põltsamaa Kultuurikeskus, J. Kuperjanovi 1

14.10.2017 kl. 10.00

- Rändmesinduse platvormi valmistamine koos erinevate elektriliste ja hüdrauliliste seadmetega.

Lektor Villem Öun

- Paviljonmesindus oma mesilas.

Lektor Juhan Aasa

- Rändmesinduses kasutatavate erinevate seadmete valmistamise võimalused ja nende ühiskasutus.

Lektor Silver Maidla

Info: Ain Seeder, 5250 204, ain.seeder@gmail.com ja veebilehel www.poltsamaamesi.eu

PÕLVAMAA MESINIKE SELTSING

Kohvik-klubi Aal, Põlva, Fr. Tuglase 2

7.10.2017 kl. 10.00

- Miks ja millal mesilased hukuvad?

Lektor Tõnu Hiemäe

Info: Ulvi Ajalik, 5660 8028, ulvi@nouanne.ee

PÄRNUMAA MESINDUSE SELTS

Pärnu, Allika 2a

14.10.2017 kl. 10.30

- Mesilaste tervishoid: bioohutus, haigused, viirused, tõrje.

Lektor Hagbard Räis

Info: Andres Lilleste, 566 20 100,

parnumaamesi@gmail.com

RAPLAMAA MESINIKE SELTS

Rapla kultuurimaja

22.10.2017 kl. 11.00

- Inventar ja mesindusruumid. Aastaring mesinduses. Head mesindustavad.

Lektor Aleksander Kilk

Info: Viktor Reino, 5656 9013, viktor.reino@gmail.com

TALLINNA MESINIKE SELTS

Tallinn, Ehitajate tee 5 VII-315

10.10.2017 kl. 17.30

- Mesila ettevalmistus edukaks talvitumiseks.

Sisetalvitumine.

Lektor Ülo Lippa

Info: Erki Naumanis, 5140 710,

tallinna.mesinike.selts@eesti.ee

TARTU AIANDUS- JA MESINDUSSELTS

Tartu, Soola 1a

11.10.2017 kl. 17.00

- Suvi milline mesindushooaeg oli. Mee degusteerimine.

Lektor ja info: Astrid Oolberg, 5172 476, atikati@hotmail.ee

VORMSI SAARE MESINIKE SELTSING

Vormsi Rahvamaja

2.09.2017 kl. 11.00

- Sügistööd mesilas.

Lektor Aleksander Kilk

- Mesilasemade kasvatamise tähtsusest.

Lektor Maire Valtin

- Seadusandlikud regulatsioonid.

Lektor Marianne Rosenfeld

Info: Eha Salus, 5393 6359, mesilaspere@gmail.com

NB! Osalemine eelregistreerimisega ja kohvipausiga, mille tasuvad osalejad ise. Registreerimine Eha Saluse telefonil ja aadressil ehasalus@gmail.com

VÕRUMAA MESINIKE SELTSING

Rõuge vald, Vanamõisa küla, Jõeääre talu

10.09.2017 kl. 10.00

• Varroaõrje praktiliste võtete tutvustamine.
Sügisese töö mesilas. Tõuaretus ja mesilasemade kasvatamine.

Lektor Mario Kalvet

Info: Mati Urbanik, 5290 388, mati.urbanik@gmail.com

**NB! Osalemine ainult eelregistreerimisega mobiilil
52 90 388! Osalejate arv on piiratud.**

Õppepäevade teemade ja lektorite valikus võib ette tulla muudatusi. Muudatustest tuleb ette teatada hiljemalt 2 nädalat enne õppepäeva toimumist Eesti mesindusprogrammi projektjuhile, e-mail: mesindusprogramm@gmail.com või telefon 53 41 40 67.

*Õnnitleme
augusti- ja septembrikuu
sünnipäevalapsi!*

Hans Vinkman	29. august	89	Hans Kuusiku	26. august	75
Eduard Alliksoo	14. august	85	Maimu Avaste	29. august	75
Heino Luts	1. august	84	Ants Saar	23. september	75
Ülo Pugal	22. september	82	Helju Rämman	6. september	70
Aare Pärn	15. august	81	Maire Ojabstein	27. september	70
Rein Kõiva	16. august	81	Aleksander Sepp	1. september	65
Olev Raid	13. august	78	Kalle Vihtre	17. august	60
Kalju Ojasild	18. august	78	Katrin Linask	14. september	60
Ants Tiirmaa	20. august	78	Helle Kahro	26. august	55
Jaan Moorits	7. september	78	Atko Heinsalu	3. september	55
Ants Teder	23. august	77	Ülo Seppa	13. august	50
Raimo Kiudorf	26. september	77	Tanel Viks	2. september	50
Kaarel Käämer	17. august	76	Enre Oru	22. september	50
Martin Maasing	9. september	76			

EESTI MESINDUSE KOOSTÖÖKOGU ÜLESKUTSE

EESTI MESINDUSE
KOOSTÖÖKOGU

18. augustil 2017 toimus Eesti Mesinduse Koostöökogu (EMK) laiendatud koosolek, millel osalesid Eesti Mesinike Liidu, Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu, Lääne-Viru Mesindusseltsi, Pärnumaa Mesinduse Seltsi, Tallinna Mesinike Seltsi ja Põltsamaa Mesinike Seltsi esindajad. Eesti Meetootjate Ühendus ei saanud koosolekul osaleda, kuid saatis EMKle kirja, milles kinnitas, et on nõus Eesti Mesinike Liidu ettepanekutega ja osaleb kindlasti edaspidistel aruteludel.

Koosolek kulges üksmeeles, lepiti kokku, et EMK otsused langetatakse konsensuslikult ja et EMKga saavad liituda kõik mesindusorganisatsioonid - nii üle-eestilised kui ka piirkondlikud -, kes soovivad aidata kaasa Eesti mesinduse heale käekäigule ja esindada Eesti mesinikke eelkõige ametkondlikul tasandil.

Koosolekul toodi välja järgmised olulised teemad, mida lähiajal ühiselt arutada:

- EMK tegevuspõhimõtted
- uute, aktiivsete liikmete kaasamine
- seisukohad taimekaitseseaduse eelnõu osas
- töörühmade tegevus ja laiendamine uute liikmetega
- mesinike esindaja maaeluministri nõukojas

EMK suhtlusplatvormiks saab FB grupp: <https://www.facebook.com/groups/110497399663568/>
Töökeskkonnaks on Google Sheets.

Kodutöö kõigile organisatsioonidele: otsida tegevuspõhimõtete eeskjuu toimivate koostöökogude tegevusest.

EMK järgmine koosolek toimub 4. septembril 2017.

Selleks, et EMK kujuneks kõiki Eesti mesinikke ühendavaks laiapõhjaliseks esinduseks, kutsume üles EMKga liituma ja osalema järgmisel arutelul juba 4. septembril kell **10.00-12.00 Telliskivi loomelinnakus** Telliskivi 60a hoone A3 4. korrusel koolitusruumis Vägi. Kui alt on uks kinni, siis helistada 555 68 723.

<http://telliskivi.eu/ruum/koolitusruum-vagi-53-m2-2/>

Ühest organisatsioonist/ühendusest võiks osaleda optimaalselt 1-3 esindajat.

EMK nimel
Mart Kullamaa

www.mesinduskogu.ee info@mesinduskogu.ee +37255009988 Marjapuu 18, Kükametsa, Võrumaa

IN MEMORIAM INGEMAR FRIES (1950-2017)

Selle aasta juulikuus lahkus pärast pikka haigust Rootsi teadlane ja mesinik, emeritprofessor Ingemar Fries, kelle uurimisvaldkond Uppsala Põllumajandusülikooli ökoloogiategaduskonnas olid mesilashaigused. Eesti mesinikele on Ingemar Fries tuttav kui üks 2015. aastal eesti keeles ilmunud raamatu "Mesilaste haigused, parasiidid ja kahjurid" autoritest.

Esi- ja tagakaane foto: Jane Pulver.

EML ajalehe "Mesinik" järgmine number 5 (103) ilmub oktoobris 2017.

Kaastööd, teated ja reklaam saata aadressil: J. Vilmsi 53G, 10147 Tallinn (EML) või e-postiga: aleksander.kilk@ttu.ee või linask@neti.ee.

EML kontakttelefonid: 529 3589 (A. Kilk) või 5307 7778 (EML kontor, J.Vilmsi 53G, 10147 Tallinn; teispäeviti ja reedeti kell 10-16).

Mesindusalane teave Internetis: www.mesinikeliit.ee; www.mesindus.ee; www.mesindusprogramm.eu.

**Eesti mesinduse arendamist toetab käesoleval ajal Euroopa Liit
mesindusprogrammi 2017-2019 kaudu.**